

מסכת מידות

פרק ג'

ג. הַמִּזְבֵּחַ הָיָה שֶׁלַשִּׁים וִשְׁתִים עַל שֶׁלַשִּׁים וִשְׁתִים. עַל אַמָּה וּכְנֵס אַמָּה, זֶה הַיסּוֹד. נִמְצָא שֶׁלַשִּׁים עַל שֶׁלַשִּׁים. עַל חַמֵּשׁ וּכְנֵס אַמָּה. זֶה הַסּוּבָב. נִמְצָא עֲשָׂרִים וָשְׁמִינָה עַל עֲשָׂרִים וָשְׁמִינָה. מִקּוּם הַקְּרֻנוֹת אַמָּה מִזָּה וְאַמָּה מִזָּה. נִמְצָא עֲשָׂרִים וָשָׁשׁ עַל עֲשָׂרִים וָשָׁשׁ. מִקּוּם הַלְוָה רְגִילִי הַכְּהֻנִּים, אַמָּה מִזָּה וְאַמָּה מִזָּה. נִמְצָא עֲשָׂרִים וָאֶרֶבֶע עַל עֲשָׂרִים וָאֶרֶבֶע, מִקּוּם הַמְעָרָכה. אָמֵר רַבִּי יוֹסֵי, מִתְחַלֵּה לֹא הָיָה אֶלָּא שְׁמִינָה וָעֲשָׂרִים עַל שְׁמִינָה וָעֲשָׂרִים, כוּגַן וְעוֹלָה בָּמְדָה זוּ, עד שְׁגַם נִמְצָא מִקּוּם הַמְעָרָכה עֲשָׂרִים עַל עֲשָׂרִים. וּכְשַׁעַלְוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה, הַוּסִיף עַלְיוֹ אֶרֶבֶע אַמּוֹת מִן הַקְּרוּם וָאֶרֶבֶע אַמּוֹת מִן הַמְעָרָב, כְּמַין גַּפְאָ, שְׁגַם נִמְצָא (יחזקאל מג), וְהַאֲרִיאָל שְׁתִים עֲשָׂרִה אָרֶךְ בְּשִׁתִּים עֲשָׂרִה רְחֵב רְבוּעַ. יְכֹל שְׁאַינָו אֶלָּא שְׁתִים עֲשָׂרִה עַל שְׁתִים עֲשָׂרִה, כְּשֶׁהוּא אֹמֵר (שם) אֶל אֶרֶבֶע רְבוּעַ, מַלְמָד שְׁמַנוֹ הַאֲמִצָּע הָוּא מוֹזִיד שְׁתִים עֲשָׂרִה אַמָּה לְכָל רֹוחַ. וְחוֹטֵט שֶׁל סְקָרָא חֹגְרוֹ בְּאַמְצָע, לְהַבְּדִיל בֵּין הַקְּמִים הַעֲלִיוֹנִים לְדִמִּים הַפְּתַחְתּוֹנִים.

וְהַיסּוֹד הָיָה מִהְלֵך עַל פָנִים כָל הַצְפּוֹן וְעַל פָנִים כָל הַמִּזְרָב, וְאֶוְך
בְּקָרוֹם אַמָּה אַחַת, וּבְמִזְרָח אַמָּה אַחַת:

ב. וּבְקָרוֹן מִזְרָבִית דָרֹמִית הִיוֹ שְׁנִי נְקָבִים, כְּמַין שְׁנִי חֲטָמִין דָקִין,
שְׁהַדְמִים הַגְּתָנוֹן עַל יְסֻוד מִזְרָבִי וְעַל יְסֻוד דָרֹמִי, יּוֹרְדִין בָּהוּ
וּמִתְעַרְבִּין בְּאַמָּה, וַיֹּצְאָין לְגַחֵל קָדוֹרָן:

ג. לְמַטָּה בְּרָצֶף בְּאוֹתָה הַקָּרוֹן, מֶקוּם הָיָה שֶׁם אַמָּה עַל אַמָּה,
וּטְבָלָא שֶׁל שִׁישׁ, וּטְבָעָת הַיִתָּה קְבוּעָה בָה, שְׁבּוּ יּוֹרְדִין לְשִׁית
וּמְנַקֵּין אֹתוֹ. וְכַבֵּשׂ הָיָה לְדָרֹמוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ, שֶׁלְשִׁים וּשְׁתִים עַל
רַחַב שֶׁשׁ עַשְׂרֶה, וַיְרַבֵּבָה הַיִתָּה לוֹ בְמִזְרָבּוֹ, שֶׁשֶּׁם הִיוֹ נָתְנִים
פְּסִוְלִי חַטָּאת הַעֲוֹתָה:

ד. אַחַד אֲבָנִי הַכְּבָשׂ וְאַחַד אֲבָנִי הַמִּזְבֵּחַ, מִבְקָעָת בֵּית כֶּרֶם.
וְחוֹפְרִין לְמַטָּה מִהְבָּתּוֹלה, וּמְבִיאִים מִשֶּׁם אֲבָנִים שְׁלִמּוֹת, שְׁלָא
הַנִּנְפֵּף עַלְיָהוּ בְּרַזֵּל, שַׁהְבַּרְזֵל פּוֹסֵל בְּנִגְיָעָה. וּבְפִגִּימָה לְכָל קָבָר.
גְּפִגְמָה אַחַת מֵהוּ, הִיא פְּסוֹלָה וְכֵלָן כִּישְׁרוֹת. וּמְלַבְנִים אָתוֹן פְּעָמִים
בְּשָׁנָה, אַחַת בְּפֶסֶחֶת וְאַחַת בְּחַג. וְהַהִיכָּל, פָּעָם אַחַת, בְּפֶסֶחֶת. רַבִּי
אָוּמֵר, כָל עַרְבָּה שְׁבַת מְלַבְנִים אָתוֹ בְמִפְּהָמָה מִפְנִי הַדְמִים. לֹא הִיוֹ
סְדִין אָתוֹן בְּכֶפֶיס שֶׁל בְּרַזֵּל, שְׁמָא יָגַע וַיַּפְסֵל, שַׁהְבַּרְזֵל נִבְרָא לְקָצָר
יְמֵיו שֶׁל אָדָם, וְהַמִּזְבֵּחַ נִבְרָא לְהַאֲרִיךְ יְמֵיו שֶׁל אָדָם, אֵינוֹ בְּדִין
שְׁיִונְף הַמִּקְצָר עַל הַמַּאֲרִיךְ:

ה. וְטַבּוּת הִי לָפֹנוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ, שֶׁשָּׁה סְדָרִים שֶׁל אַרְבָּע אַרְבָּע,
וַיֵּשׁ אָמָרִים, אַרְבָּעָה שֶׁל שְׁשׁ שְׁשׁ, שְׁעָלֵיכְנוּ שׂוֹחֲטֵינוּ אֶת הַקָּדְשִׁים.
בֵּית הַמִּטְבְּחִים הִיה לָפֹנוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ, וְעַלְיוֹ שֶׁמֶנֶה עַמּוֹדִים נְבָסִין,
וּרְבִיעֵינוֹ שֶׁל אָרוֹן עַל גְּבִיהָן, וְאַגְּלִילּוֹת שֶׁל בָּرְזֵל הִי קְבוּעֵינוּ בָּהֶם,
וּשְׁלַחַנּוֹת סְדָרִים קִי לְכָל אָחָד וְאָחָד, שְׁבָהָם תּוֹלִין. וּמְפִשְׁיטִין עַל
שְׁלַחַנּוֹת שֶׁל שְׁבַיְשׁ שְׁבַיְשׁ הַעֲמֹדִים:

ו. הַכִּיּוֹר הִיה בֵּין הָאוֹלָם וַלְמִזְבֵּחַ, וְמִשְׁוֵה כָּלְפֵי הַכְּרוּם. בֵּין
הָאוֹלָם וַלְמִזְבֵּחַ, עֲשָׂרִים וָשְׁתִים אַפָּה. וָשְׁתִים עֲשָׂרָה מִעָלוֹת הִי
שֶׁם, רֻם מִעָלָה חַצִּי אַפָּה, וּשְׁלַחַה אַפָּה. אַפָּה אַפָּה וּרְבֵד שֶׁלְשֶׁן,
וְאַפָּה אַפָּה וּרְבֵד שֶׁלְשֶׁן. וְהַעֲלִיּוֹת, אַפָּה אַפָּה וּרְבֵד אַרְבָּע. רַבִּי
יְהוֹדָה אָמֵר, הַעֲלִיּוֹת, אַפָּה אַפָּה וּרְבֵד חִמְשָׁ:

ז. פָּתָחוּ שֶׁל אֹלָם, גְּבָהוּ אַרְבָּעִים אַפָּה, וּרְחַבּוּ עֲשָׂרִים אַפָּה.
וְחִמְשָׁ מְלִתְרָאות שֶׁל מִילְתָּה הִי עַל גְּבֵיו. הַתְּחִתּוֹנָה עַזְּדָפָת עַל
הַפְּתָחָה אַפָּה מִזָּה וְאַפָּה מִזָּה. שְׁלִמְעָלָה מִפְּנֵה עַזְּדָפָת עַלְיָה אַפָּה מִזָּה
וְאַפָּה מִזָּה. נִמְצָאת הַעֲלִיּוֹת שְׁלַשִּׁים אַפָּה. וּגְדֵבֶד שֶׁל אֲבָנִים הִיה
בֵּין כָּל אַחַת וְאַחַת:

ח. וְכָלוֹנָסָות שֶׁל אָרוֹן הִי קְבוּעֵין מִכְתָּלוֹ שֶׁל הַיכָּל לְכִתְלֹ שֶׁל
אֹלָם, כִּדי שֶׁלֹּא יִבְעַט. וְשְׁרַשְׁרוֹת שֶׁל זָהָב הִי קְבוּעָת בַּתְּקָרֶת
הָאוֹלָם, שְׁבָהָן פְּרַחִי כְּהֵבָה עַזְּלִין וּרְזָאִין אֶת הַעֲטָרָה, שְׁגָאָמֶר

(זכריה ו), והעטרת תהיה לחלם ולטוביה ולידעה ולחן בון צפניה לזכרו בהיכל ה'. אף שאל זהב הייתה עומדת על פתחו של היכל, ומדלה על גבי כלונסות. כל מי שהוא מתנדב עליה, או גראיר, או אשכול, מביא ותולה בה. אמר רבי אליעזר ברבי צדוק, מעשה קיה, ונמננו עלייה שלוש מאות כהנים: